

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اندیشه‌های تربیتی هنری ژيرو بررسی و نقد

مؤلفان

دکتر فاطمه زیبا کلام مفرد

دانشیار دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه تهران

حمدالله محمدی

کارشناس ارشد تاریخ و فلسفه آموزش و پرورش دانشگاه تهران

شماره مسلسل ۸۰۱۸

شماره انتشار ۳۵۱۴

انتشارات دانشگاه تهران

سرشناسه	زیبا کلام‌مفرد، فاعلمه، ۱۳۳۰-
عنوان و نام پدیدآور	اندیشه‌های تربیتی هنری زیرو؛ بررسی و نقد / مؤلفان فاعلمه زیبا کلام‌مفرد، حمدالله محمدی.
مشخصات نشر	تهران: دانشگاه تهران، مؤسسه انتشارات، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	۱۳۵ ص.
فرمت	انتشارات دانشگاه تهران؛ شماره انتشار ۳۵۱۴.
شابک	978-964-03-6599-1
وضعیت فهرست‌نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه.
موضوع	زیرو، هنری ا. -- نقد و تفسیر
موضوع	آموزش و پرورش انتقادی
شناسه افزوده	محمدی، حمدالله.
شماره افزوده	دانشگاه تهران، مؤسسه انتشارات
رده‌بندی دی‌ژن	۱۳۹۳ LC۱۹۶/۹۴
رده‌بندی دی‌ژن	۳۷/۱۱۵
شماره کتابشناسی ملی	۳۴۶۰۰۲۲

این کتاب مشمول قانون حمایت از حقوق مصنفان است. تکثیر کتاب به هر روش اعم از فتوکپی، ریسوگرافی، تهیه فایل‌های pdf، لوح فشرده، بازنویسی در وبلاگ‌ها، سایت‌ها، مجله‌ها و کتاب، بدون اجازه کسی ناشر مجاز نیست و موجب پیگرد قانونی می‌شود.

ISBN: 978-964-03-6599-1

9 789640 365991

عنوان: اندیشه‌های تربیتی هنری زیرو؛ بررسی و نقد

تألیف: دکتر فاعلمه زیبا کلام‌مفرد- حمدالله محمدی

ویراستار: فرشاد رضوان

نوبت چاپ: اول

تاریخ انتشار: ۱۳۹۳

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

ناشر: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

چاپ و صحافی: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

«مسئولیت صحت مطالب کتاب با مؤلفان است»

«کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است»

بهای: ۶۰۰۰۰ ریال

خیابان کارگر شمالی - خیابان شهید فرش مقدم - مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

پست الکترونیک: press@ut.ac.ir - تارنما: <http://press.ut.ac.ir>

بخش و فروش: تلفکس ۸۸۰۱۲۰۷۸

فهرست

ج.....	مقدمه
خ.....	زندگینامه علمی هنری ژيرو

فصل اول: خاستگاه‌های فکری هنری ژيرو

۱.....	نظریه انتقادی مکتب فرانکفورت
۱۰.....	سنت تعليم و تربيت انتقادی
۱۲.....	پير ژيرو از پائولو فريره
۱۷.....	تأثير پيري از جريان‌های پست مدرن
۲۲.....	جمله‌شماري بين تعليم و تربيت
۲۵.....	نقد دیدگاه انتقادی در تعليم و تربيت
۲۷.....	نقد دیدگاه نيمر سطله
۳۱.....	نقد دیدگاه نوليبرال

فصل دوم: تعليم و تربيت انتقادی هنری ژيرو

۳۷.....	مفهوم تعليم و تربيت انتقادی و منظر هنري ژيرو
۴۰.....	ایدئولوژی
۴۱.....	سلطه
۴۴.....	نظريه‌های بازتوليد
۵۳.....	نظريه مقاومت
۵۴.....	مطالعات فرهنگی
۵۸.....	تعليم و تربيت و بحران جوانان در جوامع پيشرفته
۵۹.....	تعليم و تربيت مرزی
۶۴.....	تعليم و تربيت صدا

فصل سوم: تعليم و تربيت عمومي در منظر هنري ژيرو

۶۷.....	اهداف سياسي و فرهنگی تعليم و تربيت
---------	------------------------------------

دانش آموز	۷۷
معلم	۷۸
برنامه درسی	۸۱
محتوای آموزشی	۸۷
فصل چهارم: نقد آرای هنری ژيرو	۹۱
تعليم و تربيت عمومي در منظر ژيرو	۹۷
اهداف اساسي و فرهنگي تعليم و تربيت	۹۷
- ارزش بيرون د سياسي، دموکراتيک و انتقادي	۹۷
- پرورش شهواي بدني	۷۱
- پرورش انساني	۷۲
- پرورش انساني روزگاري	۷۴
- تقويت پتانسيل فرهنگي مي مدای دانش آموزان	۷۶
دانش آموز	۷۷
معلم	۷۸
برنامه درسی	۸۱
برنامه درسی پنهان	۸۵
محتوای آموزشی	۸۷
فصل پنجم: بررسی انتقادی تعليم و تربيت ايرن	۱۰۳
۱- بازاری شدن آموزش عالی	۱۰۳
۲- ضعف علوم انساني	۱۰۷
۳ در تعليم و تربيت عمومي	۱۰۹
۴- عدم توجه به جوانان - ضعف فرهنگ دموکراتيک	۱۱۰
۵- فقر تفکر انتقادي در تعليم و تربيت	۱۱۱
۶- ضعف در نظام تربيت و استخدام معلمان	۱۱۳
منابع و مآخذ	۱۱۷

مقدمه

یکی از وظایف عمده رشته‌های علوم تربیتی و فلسفه تعلیم و تربیت، معرفی نظریه‌های جدید و مطرح در جهان همراه با نقد منصفانه آنها است. در دنیای تربیتی امروز نظریه‌های مختلفی در حال بروز است، ولی برخی از این نظریه‌ها چنان جای خود را در بین نظریه‌های تربیتی باز می‌کنند که به نوعی هدف، اصول و روش‌های تربیتی و حتی روش‌های تحقیق در علوم تربیتی را تحت تأثیر قرار می‌دهند. یکی از این شاخه‌های نوین در تعلیم و تربیت جهانی، تعلیم و تربیت انتقادی است. تعلیم و تربیت انتقادی امروزه بر حوزه‌های وسیعی از علوم تربیتی، به ویژه فلسفه تعلیم و تربیت و برنامه‌ریزی درسی و آموزشی تأثیر گذاشته است. معیار و نقد این گرایش کمک زیادی به پیشرفت علوم تربیتی در کشورهای غربی کرده است. امروزه هنری ژيرو^۱ یکی از بزرگ‌ترین حامیان تعلیم و تربیت انتقادی و یکی از مخالفان نظام سرمایه‌داری است. بررسی و نقد نظریه‌های انتقادی هنری ژيرو ابزاری مناسب به دست می‌دهد تا از طریق آن آگاهی بیشتری در مورد اهداف و اصول تعلیم و تربیت سرمایه‌داری به دست آوریم.^۲

بررسی تفکرات انتقادی ژيرو و همفکرانش باید دستاوردهای زیادی برای تعلیم و تربیت در کشورمان داشته باشد و افق‌های جدیدی برای بررسی و نقد سیاست‌های جاری آموزش و پرورش و به خصوص در زمینه تربیت معلمان باشد. نگاه نافذ ژيرو به تعلیم و تربیت عمومی، حاوی نکاتی برای نقد انتقادی است که راهی نوین را در علوم تربیتی می‌گشاید. ژيرو در سنت نوما سرمایه‌داری و هدفش تغییر جهان تربیت است و نه توصیف بی‌طرفانه آن، به‌راین و دیدی انتقادی سیاست‌های جاری در کشورهای سرمایه‌داری را بررسی می‌کند.

1- Henry A Giroux

2- Giroux, H (2005a) Border Crossing: Cultural workers and Politics of Education. Second Edition. New York: Routledge.

و پیشنهادهای مفیدی را برای دگرگون‌سازی این نوع تعلیم و تربیت ارائه می‌دهد.

علوم تربیتی در کشور ما تاکنون توجه کمی به تعلیم و تربیت انتقادی کرده است و تعداد منابع فارسی در این زمینه خیلی کم است. در این کتاب برای آشنایی با تفکرات انتقادی هنری ژيرو به بررسی و نقد آرای او می‌پردازیم. تا بتوانیم منبع مناسبی برای ورود به بحث‌های تعلیم و تربیت انتقادی برای دانشجویان و استادان حوزه علوم تربیتی فراهم آوریم. امید است تا نقد و پیش‌قدمی استادان و دانشجویان مستعد در این زمینه به تولید منابع کامل‌تر بینجامد. زمینه را برای تحقیق در تعلیم و تربیت انتقادی و به‌ویژه نظریات هنری ژيرو هموار می‌گشاید.